

Kokemuksia jätevesijärjestelmän valinnasta

Ketä uskoa? Oma malliaan yli kaiken ylistävää mainosmiestä, rakennusurakoitsijaa, rautakauppiasta vai jätevesisuunnittelijaa? Jätevesijärjestelmän suunnitelma tulee hyväksyttäväksi kunnan rakennustarkastajalla. He painottavat pätevän suunnittelijan merkitystä toimivan järjestelmän saamiseksi, mutta käytännössä kiinteistön omistaja tekee yleensä valintansa jonkun muun tahon suosituksesta.

Yhtenä ongelmana tässä on se, että palvelu halutaan mieluiten yhdeltä luukulta ja jätevesisuunnittelijan pätevyyttä ei monellaakaan rakennussuunnittelijalla tai urakoitsijalla ole.

Toisaalta jätevesisuunnittelusta ei haluta erikseen maksaa. Kuitenkaan ilmaista suunnitelmaa ei ole olemassakaan, vaan kustannukset on aina sisällytetty joko urakkaan tai laitteen hintaan. Lisäksi omalle tontille sopimattoman järjestelmän osto saattaa osoittautua hukkainvestoinniksi.

Aloita suunnittelijan valinnalla

Pälkäneen kunnan rakennustarkastaja **Anitta Käenniemen** mukaan jätevesijärjestelmien saneeraus ei ole lähtenyt vauhdilla käyntiin.

– Ruuhkaa on odotettavissa lähivuosina ja se tietysti tuo ongelmia niin kunnan viranhaltijoille kuin kiinteistöjen omistajillekin. Suurin osa rakennustarkastajan pöydälle tulevista jätevesiasioista koskee tällä hetkellä uudisrakennuksia.

– Suosituimpia ratkaisuja ovat kolmeosaiset saostuskaivot lisätynä suodatuskentällä tai imeytyskellä. Rantojen läheisyydessä suositaan umpikaivoja ja maasuodattamoja. Kuivavessojakin



Soile Honkaraari mahtuu hyvin seisomaan suodatuskenttää varten tehdyssä kaivannossa. Saostuskaivot ovat jo paikallaan, mutta muut rakenteet puuttuvat. Suodatuskentälle tulee pituutta 20 metriä.

näkee suunnitelmissa.

Käenniemen mielestä suunnitelmien laadussa on kuitenkin vielä toivomisen varaa.

– Suunnittelun merkitystä ei vielä kukaan oivalleta. Jätevesijärjestelmän suunnittelu vaatii

oman osaamisensa ja päteviä suunnittelijoita on harvassa.

Vaikka suunnitelma tehdään paperille, sitä ei voi tehdä pelkästään paperityönä.

– On tärkeää, että suunnittelija käy paikan päällä tutustumassa alueeseen. Imeytyskenttää ei voi tehdä ylämäkeen eikä purkuvesiä johtaa naapurin pihaan.

Panospuhdistamo messuilta

– Aloitimme talon laajennuksen suunnittelun kaksi vuotta sitten. Jätevesiasiat mietittyivät meitä ja kiertäessämme Valkeakosken asuntomessuilla laitevalmistaja puhui meidän ympärillä, Päivi Marko nauraa toissa vuoden kokemuksille.

– Olimme varmaan tyypillisiä asiakkaita, ei meillä ollut asioita kovin paljoa tietoa etukäteen.

Päivi ja Milto Marko ostivat

tällä hetkellä kolmehenkisen perheensä jätevesijärjestelmäksi panospuhdistamon. Markojen tekemään kauppaan sisältyi suunnitelma, jonka laitevalmistajan edustaja teki rakennusvalvontaa varten. Kallioisella rinnetontilla päädyttiin siihen, että laite asennetaan maaperään kallion pinnan mukaisesti ja päälle kasataan riittävästi maata. Puhdistetut vedet johdetaan maastoon.

Rakennustyöt alkavat tontilla tällä viikolla, joten Markoilla ei ole vielä kokemusta laitteen toiminnasta.

– Olemme kyllä jälkepäin kuulleet, että puhdistamon toiminta vaatii huolellista seuranta ja hoitoa, mutta olemme valmistautuneet siihen.

Maasuodattamo vuokratuloon

Honkasaaret rakentavat vuokrat-

tavaa taloa Ilmoilaan ja valitsivat kauppiaan neuvosta jätevesiratkaisuksi kolmeosastoinen saostuskaivon suodatuskentällä.

– Ajattelimme ensin umpisäiliötä, mutta sen kanssa olimme maksaneet toistuvista

tyhjennyksistä turhaan. Tämä kun ei ole pohjavesialuetta eikä rannalla, Soile Honkasaari kertoo.

Kaivuutyöt tontilla alkoivat ennen juhannusta ja jätevesijärjestelmä saadaan valmiiksi ennen syksyä.

– Talo valmistuu keväällä 2012, joten tälläkään ei ole nyt kiire, Honkasaari perustelee aikataulua.

Ratkaisun avaimia tarjolla

– Pälkäneen Rautiasta saa jätevesiratkaisun kohteeseen kuin kohteeseen, vakuuttaa myyjä Kimmo Lehtelä.

– Usein asiakas tulee kauppaan valmiin suunnitelman kanssa, mutta osa tulee meille vasta tunnustelemaan vaihtoehtoja. Aika paljon saan olla myös jätevesineuvojan roolissa, Lehtelä hymyilee.

Lehtelän kokemuksen mukaan tänä kesänä on ollut eniten menekkiä järjestelmällä, jossa on kolmiosastoinen saostuskaivo suodatuskentällä.

– Harmaavesisuodattimia menee myös paljon. Silloin suosittelen vessavesille umpisäiliötä tai kuivakäymälää, Lehtelä sanoo.

Pohdi perusratkaisut valmiiksi!

ERISE-hankeen tuottama jätevesijärjestelmän valintataulukko löytyy osoitteesta www.erise.fi. Taulukon avulla näkee, minkälaiset järjestelmät ovat omalle tontille mahdollisia. Sen jälkeen on helpompi arvioida eri tahojen suosittelemia vaihtoehtoja.

Marja-Liisa Suomalainen ympäristöasiiantuntija

Jätevesiasetus

- Haja-asutusalueiden jätevesiasioiden uudistustarve perustuu maaliskuussa 2011 uusittuun jätevesiasetukseen. Asetus on annettu vuonna 2000 voimaan tulleen Ympäristönsuojelulain nojalla.
- Jätevesiasetuksen mukaan niillä kiinteistöillä, jotka eivät kuulu kunnallisen viemäroinnin piiriin, on oltava käyttökohteeseensa soveltuva jätevesien puhdistusjärjestelmä. Kiinteistöille tulee olla myös käyttö- ja huolto-ohjeet, joita noudattamalla määrätty määrä orgaanisesta aineesta ja ravinteista poistuu jätevedestä käsittelyn aikana.
- Yleisesti saatavilla olevien laitteistojen puhdistustulosten seurannasta ja tiedon saattamisesta kansalaisten käyttöön vastaa asetuksen mukaan Suomen Ympäristökeskus.

Suuri linjaero kulkee vesivessan ja kuivakäymälän välillä

Kustannusten – ja ympäristön kuormituksen – kannalta ratkaisevin tekijä on kielteinen asenne kuivakäymälöitä kohtaan.

Nykyaikainen sisätiloihin asennettava kuivavessa on kuitenkin hyvin kaukana tienvarsiympäristön tai huonosti hoidettujen uimarantojen yleisestä vessasta. Lähes yhtä kaukana kuivakäymälä on navetan perän huussista, jossa pakkasella paleli ja alla tuuletuksen takasi viiden metrin pudotus lantalaan.

Harva tulee ajatelleeksi, että paraskaan jätevesiputsari ei poista kuin osan ravinteista, typestä yleensä alle puolet. Jos purkuvedet johdetaan avo-ojaan, päätyvät ravinteet ennen pitkää

lähivesistöä rehevoittamaan. Kaikki tämä vain siksi, että se henkilökohtainen noin 400 grammaa ulostetta ja pari litraa virtsaa voitaisiin huuhtoa pytystä alas noin kolmella ämpärillisellä juomavetellä.

Kalleimmat kuivakäymälät maksavat kolmanneksen halvimmasta panospuhdistamosta. Käyttö on ennakkoluuloista poiketen paljon hajuttomampaa kuin vesivessassa, jos vain tuuletusputki vetää niin kuin pitääkin. Juju on siinä, että kuivakäymälässä hajut kulkevat suoraan jätöstilasta katolle, vesivessassa ne leijailivat suoraan käyttäjän nenään ennen matkaansa katon rajan. Toinen tyypillinen vas-

talause kuivakäymälää kohtaan on hoidon työläys. Aika hyvän tuntihinnan muutaman kerran vuodessa tapahtuvalle kompostoidun massan ulosviennille kuitenkin saa.

Vanhoja sakokaivoja voi kunnostettuna käyttää harmaiden vesien puhdistukseen. Jos näitä ei ole, harmaille vesille tulee hankkia puhdistusjärjestelmä. Näiden kustannukset ovat samaa suuruusluokkaa kuivakäymälöiden kanssa.

Investointikustannusten lisäksi kuivavessan omistaja säästää huollossa, koska harmaiden vesien lietteitä ei tarvitse joka vuosi tyhjennettävä. Jos käytössä on harmaavesisuodatin, suodatus-

massan uusimisesta tulee kuluja vuosittain. Vessan kuivikkeen hinta menee suunnilleen yksin vesivessan kuluttaman veden kustannusten kanssa.

Jos taloudellisuus olisi keskeisin valintakriteeri, kaikilla viemäriverkostojen ulkopuolisilla kiinteistöillä olisi jo kuivakäymälä.

Marja-Liisa Suomalainen

Kimmo Lehtelä neuvoo asiakkaita jätevesiasioissa. Kuvassa näkyvät kuivavessat ovat tarkoitettu erityisesti kesämökeille.

